

Adriana Pena

**CLAUZELE ABUZIVE
ÎN CONTRACTELE DE CREDIT**

Adriana Pena

**CLAUZELE ABUZIVE
ÎN CONTRACTELE DE CREDIT**

Ediția a II-a, revăzută și adăugită

Universul Juridic

București

-2022-

1. Acțiune în constatarea nulității absolute. Comision de procesare. Dobândă revizibilă. Bună-credință

Legea nr. 193/2000

O.G. nr. 20/2010

art. 998-999 C. civ. 1864

Denumirea comisionului de procesare înseamnă, în mod evident, pentru orice persoană chiar fără pregătire economică, că este vorba despre un cost perceput pentru procesarea cererii de credit, adică pentru tot ce presupune verificarea condițiilor pe care le îndeplinește solicitantul, în funcție de tipul de credit pentru care optează. Astfel, a reținut că perceperea acestor costuri nu este contrară principiului bune-credințe în raporturile dintre părți.

Prin urmare, simpla împrejurare că cele două clauze contractuale în discuție, referitoare la comisionul de procesare, nu permit identificarea fără ambiguitate a serviciilor concrete furnizate în schimbul acestuia, nu creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contractul de credit în detrimentul consumatoarei recurente, în contradicție cu cerința de bună-credință.

ICCJ, s. a II-a civ.,

dec. nr. 4 din 19 ianuarie 2021 (www.scj.ro)

Prin cererea înregistrată la 12 februarie 2015 pe rolul Judecătoriei Sectorului 1 București, sub nr. x/2015, reclamanta A. a chemat-o în judecată pe pârâta B. S.A., solicitând instanței, ca prin hotărârea pe care o va pronunța:

1. să constate caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzelor privind comisionul de procesare, stipulate la art. 1.1 lit. b) și art. 6.1 din contractul de credit nr. x/08.06.2007, și să oblige pârâta la plata sumei de 877,74 CHF reprezentând comision de procesare sau echivalentul în RON la data plății efective;

2. să constate caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzelor privind dobânda revizibilă, stipulate la art. 4.1 lit. b), art. 4.2-4.4, și să oblige pârâta la plata contravalorii diferenței de dobândă achitată în mod nedatorat ce depășește rata fixă stabilită de 4,90% p.a. de la data creditării până la eliminarea clauzelor din contract sau echivalentul în RON la data plății efective;

3. să constate caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzei referitoare la comisionul de administrare, inserată la art. 6.3, și să oblige pârâta la plata sumei achitate și nedatorate cu acest titlu sau echivalentului RON la data plății efective, calculate de la 08.07.2007 și până la eliminarea acesteia din contract;

4. să oblige pârâta la plata dobânzii legale, calculată de la data achitării fiecărei rate și până la data plății efective, pentru fiecare dintre sumele achitate nedatorat;

5. să dispună conversia CHF-LEU pentru efectuarea plăților în temeiul contractului de credit la valoarea de la data încheierii contractului, cu o dobândă fixă, respectiv calcularea și plata ratelor de rambursare a creditului la valoarea în RON a francului

elvețian de la data încheierii contractului, respectiv calcularea și plata ratelor de rambursare a creditului la valoarea în RON a francului elvețian de la data încheierii contractului pe întreaga perioadă de valabilitate a contractului, urmând ca pârâta să fie obligată la restituirea sumelor încasate în plus;

6. să oblige pârâta la emiterea unui nou scadențar în baza modificărilor solicitate, fără alte comisioane și dobânzi;

7. să oblige pârâta la plata de daune morale în cuantum de 5.000 euro;

La 27.03.2015, reclamanta a depus la dosar o cerere precizatoare, prin care a solicitat modificarea art. 1 din contractul de credit nr. x din 03.07.2006 și modificarea art. 1 din contractul de credit nr. x din 13.03.2008.

În drept, au fost invocate dispozițiile Legii nr. 193/2000, O.G. nr. 20/2010 și art. 998-999 C. civ. 1864.

Prin cererea modificatoare depusă la 26.05.2010, reclamanta a solicitat ca pârâta să fie obligată să respecte marja fixă de 4,9% pe perioada dobânzii inițiale fixe pentru intervalul iunie 2007-octombrie 2010, să fie obligată să recalculeze dobânda percepută în temeiul contractului de credit, începând cu luna noiembrie 2010 și până la zi, după următoarea formulă: marja fixă de 4,9 % + valoarea indicelui LIBOR la 6 luni, urmând ca aceasta să modifice contractul de credit, în sensul înlăturării clauzelor constatate ca fiind abuzive și, urmare a recalculării, să emită un nou scadențar și să îi restituie sumele de bani reprezentând dobânda achitată în plus, care nu respectă formula de calcul a dobânzii, începând de la data de 08.06.2007 până la data aplicării efective de către bancă a formulei de calcul a dobânzii ce va fi stabilită de instanță.

(...) În urma declinării de competență, prin sentința civilă nr. 5996 din 5 octombrie 2016, Tribunalul București a admis în parte acțiunea, a constatat caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzelor stipulate la art. 1.1 lit. b) și art. 6.1 din contractul de credit nr. x și a obligat-o pe pârâta să restituie reclamantei suma de 877,74 CHF, încasată cu titlu de comision de procesare, precum și să-i achite dobânda legală aferentă acestei sume, de la data încasării și până la data restituirii; a constatat caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzei de la art. 4.3 teza a II-a, respectiv a prevederii referitoare la posibilitatea băncii de a „modifica valoarea dobânzii în funcție de evoluția pieței financiare sau de politica de creditarea a băncii” și a obligat-o pe pârâta să-i restituie reclamantei sumele reprezentând dobânda percepută în temeiul clauzei 4.3 teza a II-a peste procentul de 4,9% pe an prevăzut la teza I a aceleiași clauze, și să-i achite dobânda legală aferentă acestei sume de la data încasării și până la data restituirii. Prima instanță a respins ca neîntemeiate restul pretențiilor.

Împotriva hotărârii sus-menționate, pârâta a declarat apel, care a fost admis prin decizia civilă nr. 2241 A din 6 decembrie 2017, pronunțată de Curtea de Apel București.

Instanța de prim control judiciar a schimbat în parte sentința tribunalului, în sensul că a respins cererea de constatare a caracterului abuziv și nulității clauzelor privind comisionul de procesare [art. 1.1 lit. a) și 6.1] și cererea de obligare a pârâtei la restituirea comisionului de procesare în sumă de 877, 74 CHF și la plata dobânzii legale aferente, precum și cererea de obligare a pârâtei la plata sumelor reprezentând dobânda percepută în temeiul clauzei 4.3 teza a II-a, peste procentul de 4,9% pe an prevăzut la clauza 4.3 teza I, a dobânzii legale aferente acestor sume de la data încasării și până la data restituirii.

Curtea a menținut celelalte dispoziții ale sentinței apelate și a obligat-o pe intimata-reclamantă să plătească apelantei-pârâte suma de 581 RON reprezentând cheltuieli de judecată în apel (taxă judiciară de timbru).

Împotriva deciziei evocate, reclamanta A. a declarat recurs, solicitând casarea acesteia și menținerea sentinței pronunțate în primă instanță, cu cheltuieli de judecată.

În memoriul depus la dosar, recurenta-reclamantă a indicat cazul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 C. pr. civ., susținând, astfel, că hotărârea atacată a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.

În esență, a arătat că instanța de prim control judiciar a făcut o aplicare greșită a dispozițiilor Legii nr. 193/2000, respectiv a art. 4 alin. (2) și (6) și art. 1 lit. a) din anexa la aceeași lege.

A mai susținut, de asemenea, recurenta că toate clauzele care reglementează dobânda creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, oferind pârâtei dreptul discreționar de a revizui rata dobânzii curente și, implicit, dreptul de a o încasa în detrimentul său, efectele manifestării unilaterale de voință a acesteia repercutându-se semnificativ asupra patrimoniului său, iar singurul său drept constă în a fi informată de modificare și de a o accepta.

În final, a subliniat că și clauzele referitoare la revizuirea dobânzii au un conținut neclar și creează un dezechilibru evident în defavoarea consumatorului, fiind, astfel, în mod evident, abuzive.

De asemenea, recurenta a susținut că clauzele contestate încalcă și prevederile art. 1 pct. 2 și 3 din Legea nr. 193/2000, potrivit cărora claritatea și lipsa de echivoc a clauzelor presupune înțelegerea acestora de către orice persoană, chiar fără cunoștințe de specialitate, și, în caz de dubiu, acestea se interpretează în favoarea consumatorului.

În considerarea celor anterior expuse, recurenta a solicitat casarea deciziei atacate, cu consecința menținerii sentinței tribunalului.

Recursul nu este fondat.

Motivul prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 C. pr. civ. poate fi invocat atunci când hotărârea pronunțată a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.

Prima critică a recurentei-reclamante vizează nelegalitatea deciziei atacate din perspectiva interpretării și aplicării dispozițiilor de drept material în examinarea caracterului pretins abuziv al clauzelor cuprinse în art. 1.1 lit. b) și art. 6.1 din contractul de credit nr. x/08.06.2007, prin care s-a stabilit în sarcina reclamantei obligația de a achita un comision de procesare.

În esență, se invocă faptul că aceste clauze nu au fost negociate, fiind încălcate dispozițiile art. 4 alin. (2) din Legea nr. 193/2000. Recurenta susține și că prin aceste clauze s-a creat un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților întrucât aceste clauze nu îndeplinesc cerința de transparență, câtă vreme nu sunt detaliate în contractul respectiv toate serviciile furnizate în schimbul sumelor în cauză.

În primul rând, instanța supremă reține că aspectele privind negocierea contractului se analizează de către instanțele devolutive, în lumina tuturor elementelor de fapt pertinente. Așadar, o atare analiză nu ar putea fi efectuată de către instanța de recurs, limitată, în demersul său, doar la verificarea aspectelor de nelegalitate ale hotărârii atacate.